

ГАЄВА НАДІЯ ПЕТРІВНА
(2 липня 1955–16 грудня 2020)

У грудні 2020 р. у віці 65 років пішла з життя відома вчена-конституціоналіст й педагог Гаєва Надія Петрівна. Вона запам'яталася як висококваліфікована, енергійна та принципова і вимоглива вчена, людина високих моральних якостей. Така світоглядна позиція стала результатом її професійного і життєвого шляху, який вона пройшла.

Вона народилася 2 липня 1955 р. у м. Києві. Відмінно навчалася у середній школі № 127 Дарницького району м. Києва, яку закінчила зі срібною медаллю у 1972 р. Паралельно зі шкільним навчанням захоплювалася музичним мистецтвом та відвідувала Музичну студію Будинку культури м. Києва по класу «фортепіано».

З червоним дипломом закінчила в 1977 р. Київський державний університет ім. Т.Г. Шевченка за спеціальністю «Правознавство». Трудову діяльність розпочала з 1977 р. консультантом в Міністерстві юстиції України.

В 1978 р. працювала в Київській міській колегії адвокатів на посаді стажиста-адвоката. З жовтня цього ж року почала працювати в Інституті держави і права імені В.М. Корецького НАН України – спочатку старшим лаборантом, з 1981 р. – молодшим науковим співробітником, потім науковим співробітником, а з 1989 р. – старшим науковим співробітником. У 1985 році вона успішно захистила кандидатську дисертацію на тему: «Радянське законодавство про свободу совісті: питання теорії і практики застосування» та отримала диплом кандидата юридичних наук.

З 2001 р. наукову роботу в Інституті поєднує з педагогічною діяльністю, працюючи за сумісництвом на посаді доцента Київського університету права. В цьому ж році їй було присвоєне вчене звання доцента кафедри правового регулювання економіки.

Надія Петрівна займалася розробкою конституційно-правових проблем становлення та розвитку громадянського суспільства в Україні, зокрема теорії об'єднань громадян, їх створення та діяльності, порівняльному аналізу відповідних інститутів з іншими країнами.

Вона однією з перших почала досліджувати теоретичні проблеми взаємовідносин держави та політичних партій. Предметом особливої уваги Надії Петрівни став пошук шляхів підвищення ефективності правового регулювання у сфері здійснення громадського контролю за діяльністю органів публічної влади. Адже в умовах нових політичних, економічних та соціальних реалій в Україні особливої ваги набули теоретичні засади громадського контролю, визначення природи і системи повноважень суб'єктів контролю, застосування сучасних форм координації контрольної діяльності для використання закладених у ній можливостей з метою удосконалення та підвищення ефективності діяльності органів публічної адміністрації.

Теоретичні напрацювання Надії Петрівни отримали визнання наукової юридичної спільноти та практиків. За вагомий особистий внесок у розвиток юридичної освіти і науки, високий професіоналізм вона була нагороджена Подякою та іменним подарунком Київського міського голови. Разом зі співробітниками Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України стала лауреатом щорічного конкурсу на краще юридичне видання 2002/2003 рр. (перша премія за номінацією «Юридичні колективні монографічні видання»). Також нагороджена дипломом Спілки юристів України.

Надія Петрівна вдало поєднувала теоретичні дослідження з прикладними розробками. Неодноразово брала участь у розробці проектів законів про громадські організації, політичні партії, свободу світогляду і віросповідання. Брала участь у підготовці висновків і пропозицій з питань конституційного права для Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Ради національної безпеки і оборони України, Міністерства юстиції України, Конституційного Суду України, Президії НАН України, об'єднань громадян.

Надія Петрівна була автором понад 100 наукових і методичних праць та публікацій. Найвизначнішими з них були підручники і посібники: «Виборче право України» (2003), «Конституція незалежної України» (2000), «Правознавство» (2003), «Конституційне право України. Академічний курс» Т. 2 (2008), виконаних у співавторстві. А також брала участь у наукових творчих колективах з підготовки монографій: «Проблеми реалізації Конституції України: теорія і практика» (2003), «Конституційно-правові форми безпосередньої демократії в Україні: проблеми теорії і практики» (2001), «Органи державної влади України» (2003), «Конституційні права, свободи і обов'язки людини і громадянина» (2008); «Джерела конституційного права України» (2010); «Теоретичні проблеми розвитку конституційного законодавства на сучасному етапі» (2014).

У Надії Петрівни було надзвичайне поєднання особистих і професійних якостей. Вона була світлою, доброю, чуйною та інтелігентною людиною, визнаним фахівцем, науковцем і зразком самовідданого служіння науці та освіті.

Гаєва Надія Петрівна назавжди запам'ятається щирою людиною, талановитим педагогом, яка користувалася високим авторитетом і повагою серед колег, молодих науковців і студентів. У серцях рідних і друзів назавжди залишиться світла пам'ять про неї.